

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ SIRTQI SAWDA AYLANISI (2023- jil yanvar ayi ushin daslepki maqliwmat)

Respublika ekonomikasın rawajlandırıw strategiyası diversifikaciyalanğan hám básikege shıdamlı ekonomikanı jaratıwğa, innovacion texnologiyalar hám bazarı basqarıwdıń jańa usıllarınan paydalanğan halda milliy resurslardan maksimal dárejede paydalanıwğa baǵdarlanğan. Mámlekettiń sırtqı ekonomikalıq iskerligi, atap aytqanda sırtqı sawda tarawında ámelge asırılıp atırılğan reformalardıń aqırǵı nátiyjesi xalıqtıń turmıs dárejesine óz tásirin ótkeredi.

2023- jıldıń yanvar ayı juwmaǵı menen respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 36,9 mln. AQSh dolların qurap, 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 12,0 mln. AQSh dollarına kemeydi yaǵnıy 75,5 % ti quradi.

SIRTQI SAWDA AYLANISI HAM BALANSI (yanvar ayi miń AQSh dollari)

	2022- jil	2023- jil	Ósiw pátleri, % te	Jámige salıstırǵanda, % te
Sırtqı sawda aylanısı	48 870,1	36870,1	75,5 %	x
Eksport	31 072,6	18 279,3	58,8 %	100,0
 <i>tovarlar</i>	30 947,3	18 212,2	58,8	99,6
 <i>xızmetler</i>	125,3	67,1	53,5	0,4
 <i>altın</i>	-	-	-	-
Import	17 770,1	18 590,8	104,6 %	100,0
 <i>tovarlar</i>	16 727,4	14 193,5	84,9	76,3
 <i>xızmetler</i>	1 042,7	4 397,3	421,7	23,7
 Saldo	13 302,5	- 311,5	x	x

Maǵlıwmat ushın: Ózbekstan Respublikasınıń tovarlar sırtqı sawdası statistika kórsetkishlerin qalıplestiriwde, Sırtqı ekonomikalıq iskerlik Tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda SEI TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler Shólkeminiń Xalıqaralıq standartlasqan sawda klassifikatorı (keyingi orınlarda – XSSK) isletiledi. Bul óz náwbetinde analitikalıq maqsetlerde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 úlken bólimge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı XSSK boyınsha kodlastırıw, SEI TN hám XSSK ortasında ótiw gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

SSAda eksport kólemi 18,3 mln. AQSh dollarına (58,8 % ke kemeydi) hám import kólemi 18,6 mln. AQSh dollarına (4,6 % ke kóbeydi) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 0,3 mln. AQSh dollardı quradı.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI
EŇ JOQARI ÚLESKE IYE BOLĜAN MÁMLETLELER
(2023- jil yanvar ayi mln. AQSh dollari)**

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 39 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqılı úlesi Türkiyada (23,8 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (19,0 %), Qazaqstanda (9,2 %), Latviyada (3,2 %), Rossiya Federaciyasında (11,6 %), Niderlandiyada (1,6 %) hám Gruziyada (0,5 %) gúzetilgen.

Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatúǵın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSA da Qırǵızıstan, Awǵanstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylanısınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tisqari) menen bolsa, SSA da eń joqarı úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET
(yanvar ayı, mln AQSh dollari)

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (8,8 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (7,0 mln. AQSh dollari), Qazaqstan (3,4 mln. AQSh dollari) hám Latviya (1,2 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK
MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANISI DINAMIKASI
(yanvar, miń. AQSh dollari)

Mámleketler	2021- jil	2022- jil	2023- jil
Túrkiya	7774,4	8672,8	8772,3
Eksport	6697,6	7723,3	8595,9
Import	1076,8	949,5	176,4
Saldo	5620,8	6773,8	8419,5
Qıtay Xalıq Respublikası	12946,9	13056,6	6962,8
Eksport	11040,4	7633,4	4423,0
Import	1906,5	5423,2	2539,8
Saldo	9133,9	2210,2	1883,2
Qazaqstan	3774,1	4688,7	3365,9
Eksport	2722,6	2201,3	1310,7
Import	1051,5	2487,4	2055,2
Saldo	1671,1	-286,1	-744,5
Latviya	2345,9	3110,5	1151,9
Eksport	2345,9	3061,7	1151,9
Import		48,8	
Saldo	2345,9	3012,9	1151,9
Rossiya Federaciyası	9455,1	8800,4	4319,9
Eksport	6751,4	5409,3	1031,1
Import	2703,7	3391,1	3288,8
Saldo	4047,7	2018,2	-2257,7
Soedinennoe Korolevstvo	164,4	1988,2	348,4
Eksport		1715	338,9
Import	164,4	273,2	9,5

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASI STATISTIKA BASQARMASI

Mámleketler	2021- jil	2022- jil	2023- jil
Saldo	-164,4	1441,8	329,4
Niderlandiya	91,2	350,4	558,6
Eksport			317,2
Import	91,2	350,4	241,4
Saldo	-91,2	-350,4	75,8
Gruziya	150,2	256,1	195,5
Eksport	150,2	256,1	195,5
Import			
Saldo	150,2	256,1	195,5
Franciya	702,9	240,8	177,9
Eksport	613,7	208,3	177,2
Import	89,2	32,5	0,7
Saldo	524,5	175,8	176,5
Litva	129,6	92,2	278,7
Eksport			145,7
Import	129,6	92,2	133
Saldo	-129,6	-92,2	12,7
Awғанstan	233,9	704,2	160,6
Eksport	233,9	704,2	141
Import			19,6
Saldo	233,9	704,2	121,4
Pákistan	172,6	10,7	116,9
Eksport	11,3	10,7	116,9
Import	161,3		
Saldo	-150	10,7	116,9
Estoniya	325,8	317,7	115,4
Eksport	325,8		115,4
Import		317,7	

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASI STATISTIKA BASQARMASI

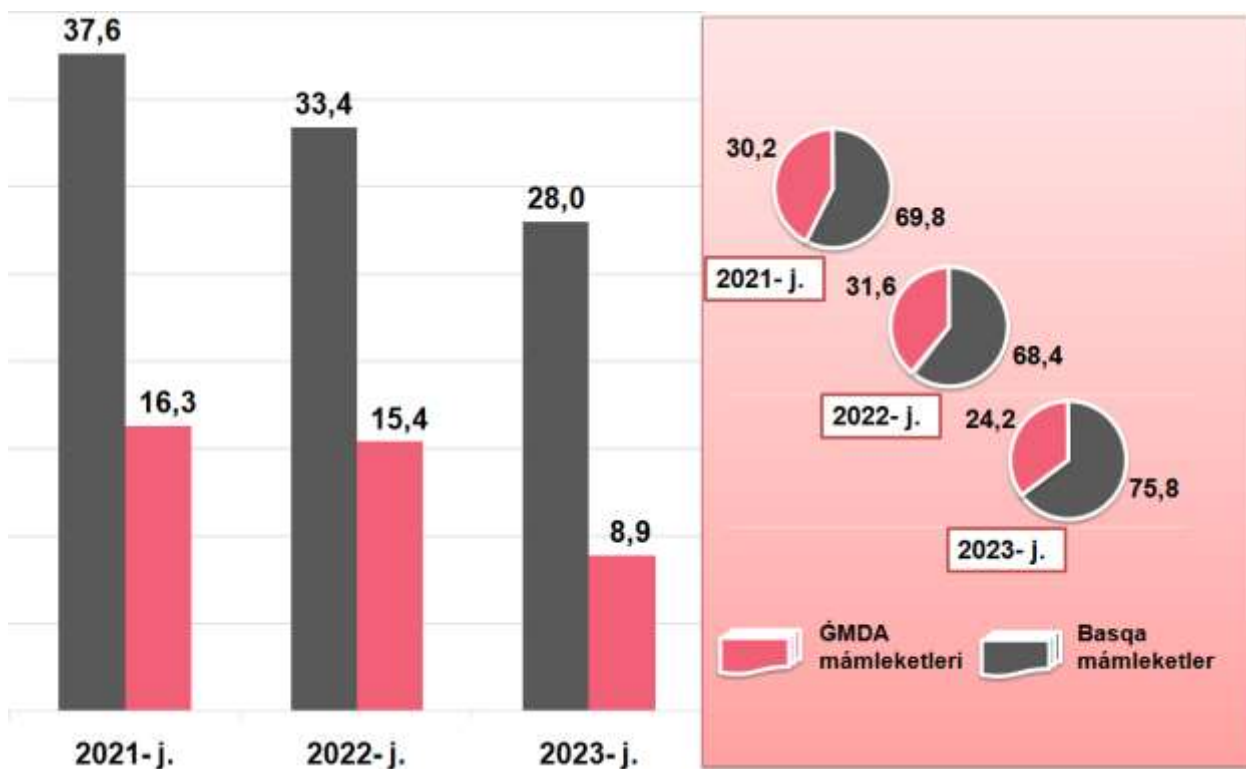
Mámleketler	2021- jil	2022- jil	2023- jil
Saldo	325,8	-317,7	115,4
Koreya Respublikası	1717,6	2491,8	2164,7
Eksport	100,7	125,3	58,5
Import	1616,9	2366,5	2106,2
Saldo	-1516,2	-2241,2	-2047,7
Iran	44,4	423	83,3
Eksport		141,4	50,4
Import	44,4	281,6	32,9
Saldo	-44,4	-140,2	17,5
Tájikistan	386,8	103,5	42,4
Eksport	386,8	103,5	42,4
Import			
Saldo	386,8	103,5	42,4
Misr	0	21,9	26,4
Eksport		21,9	26,4
Import			
Saldo	0	21,9	26,4
Tayvan	0	37,5	23,8
Eksport		37,5	23,8
Import			
Saldo	0	37,5	23,8
Germaniya	1424,3	183,4	1722,8
Eksport	0,1	17,6	7,3
Import	1424,2	165,8	1715,5
Saldo	-1424,1	-148,2	-1708,2
Türkmenstan	168,6	358,3	118,1
Eksport	2,3	3	7,2
Import	166,3	355,3	110,9
Saldo	-164	-352,3	-103,7

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısınıń úshten bir bólegi ĞMDA mámleketlerine tuwra keledi hám bul kórsetkish sońğı jıllarda biraz ózgerdi.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı saladağı sheriklikti jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırılğan is-ilájlarǵa qaramay, 2023-jıldıń yanvar ayında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 24,2 % ti qurap, 2022- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 57,7 % ti quradi.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA
ĞMDA MAMLEKETLERI HÁM BASQA MAMLEKETLERDIN KOLEMLERI
DINAMIKASI**
(yanvar ayi, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2023- jıldıń yanvar ayında 2022- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 16,3 % ke kemeydi hám jámi SSA daǵı úlesi 75,8 % ti quradi.

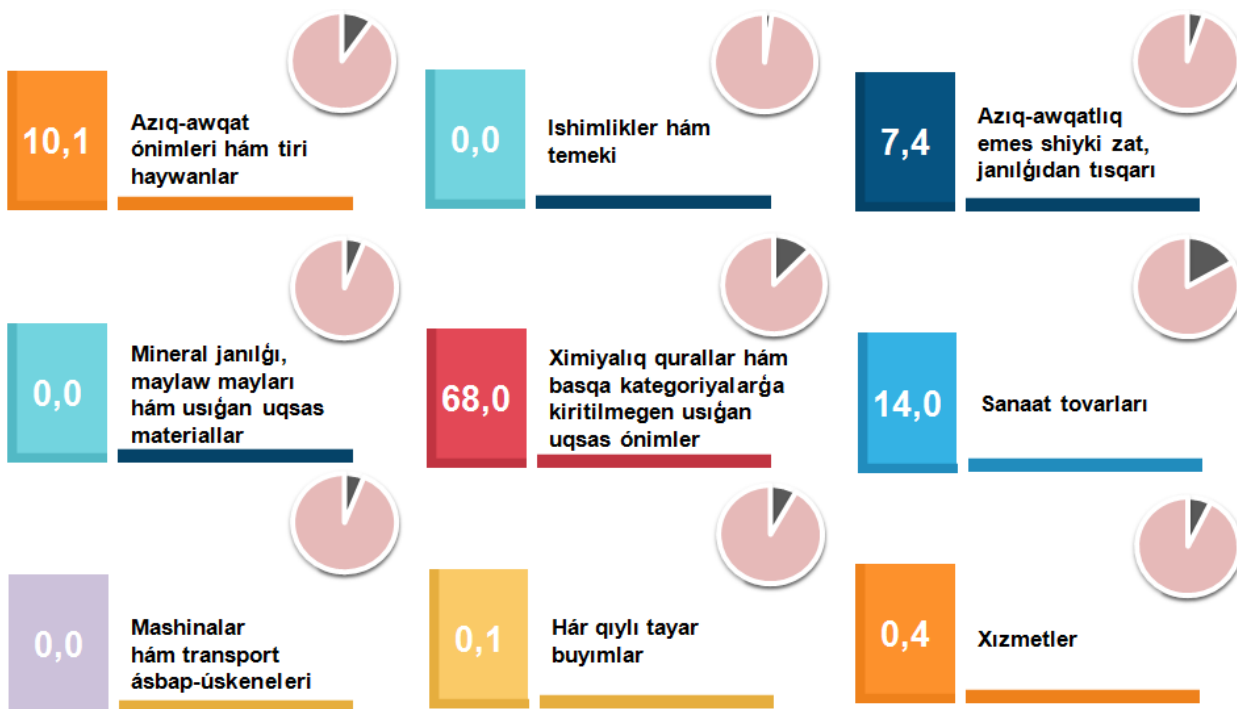
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ EKSPORTI (2023- jil yanvar)

Usı jıldıń yanvar ayında mámlekettiń eksportyorları sanı 60 di qurap, olar tárepinen 18,3 mln. AQSh dolları (qımbat bahalı metallar eksportınan tısqari) kólemindegi (2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 58,8 % ke tuwra keldi) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

Eksport quramında tovarlar úlesi 99,5 % ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (68,0 %), sanaat tovarları (14,0 %), azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari (7,4 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (10,1 %) úlesine tuwra kelmekte.

XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (2023- jil yanvar ayı, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar ayında eksport qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetpekte, tovarlar hám xızmetler quramında sezilerli ózgerisler bolmadı, biraq sonı aytıw kerek, 2022- jıldıń yanvarǵa salıstırǵanda, azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı), sanaat tovarları hámde xızmetlerden tısqarı barlıq tovar gruppalarında ósim gúzetildi.

EKSPORT QURAMÍ DINAMIKASI
(yanvar ayı % te)

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi	100,0	100,0	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	4,8	5,7	10,1
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	12,5	4,7	7,4
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	1,3	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	72,6	80,4	68,0
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyanıń sanaat tovarları	8,0	8,8	14,0
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	-	-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	0,5	0,2	0,1
Xızmetler	0,3	0,4	0,4

**XSSK BÓLIMI BOYINSHA AYÍRÍM ÓNIMLER
EKSPORTINIŇ QURAMI
(2023- jil yanvar)**

XSSK bólimi atı	Mıń AQSh dolları	2020-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	1680,2	152,6
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	121,4	19,3
Kofe, shay, kakao, dámbergishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	28,6	117,6
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	1,0	47,0
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar	19,6	
Sút ónimleri hám qus máyekleri		
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	960,8	75,6
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	214,0	151,4
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	0,9	12,7
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	99,7	382,6
Zamariq hám agash	72,8	
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	11,2	
Birlemshi formadaǵı plastmassalar		
Efir mayları, rezinoidlar hám parfumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları		
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar	26,8	

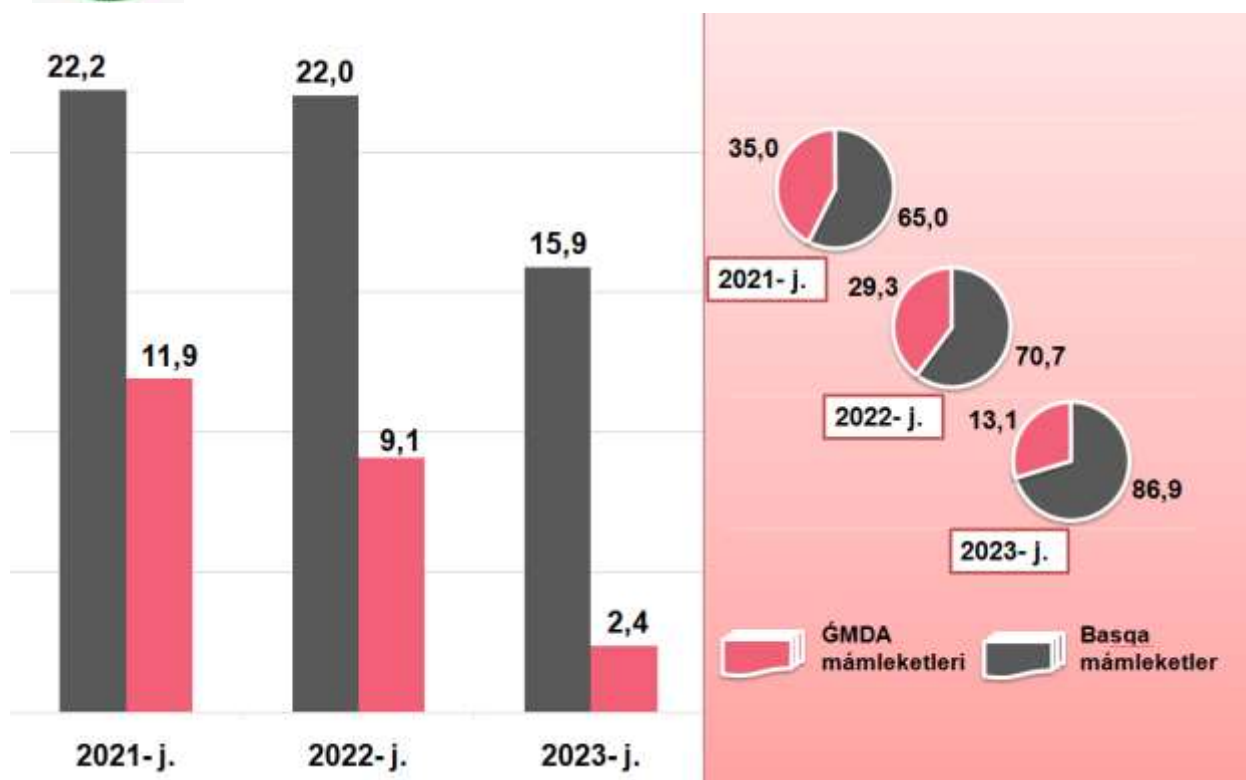

hám ónimler		
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar		
Birlemshi bolmaǵan formadaǵı plastmassalar	12396,4	49,7
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	2496,4	92,1
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqarı)	42,5	234,4
Shoyın hám polat		
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler		
Metallardan tayarlanǵan buyımlar		
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	12,1	
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller		
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları		
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskenerleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler		
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar		
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	22,1	49,7
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları		
Mebel hám olardıń buyımları, kórpe-tósekler, matraslar, kópshikler soǵan uxsas mebeller		
Basqa basqa turdegi ónimler	5,6	126,5
Xızmetler		
Finanslıq xızmetler	49,0	109,6
Transport xızmetleri	5,2	7,0
Saparlar (turizm)	12,7	199,8
Basqa is boyınsha xızmetler		
Qurılıs xızmetleri		

Soñğı úsh jilda ĞMDA mámleketlerine eksport kólemi kemeydi hám olardıń jámi eksporttağı úlesi 2022- jıldıń yanvarǵa 29,3 % ten 2023- jıldıń yanvar ayına 13,1 % ke kemeydi. Mas ráwishte basqa mámleketlerdiń jámi eksporttağı úlesi 86,9 % ti quradı.

**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR
HÁM XÍZMETLER EKSPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI**
(yanvar ayı, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar ayı juwmaǵında tovar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykarǵı sherik mámleketler quramında Túrkiya (47,0 %), Qıtay Xalıq Respublikası (eksport ulıwma kóleminiń 24,2 % i), Qazaqstan (7,2 %), Latviya (6,3 %), Rossiya Federaciyası (5,6 %), Niderlandiya(1,7 %), hám Gruziya (1,1 %) mámleketleri saqlanıp qalmaқта hámde olardıń jámi eksporttağı úlesi 93,1 procentti quramaқта.

RESPUBLIKA EKSPORTINDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2023- jil yanvar, % te)

2023- jildin yanvar ayında, ótken jildağı tovarlar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykargı sherik mámleketlerden jetekshi bolğan Qıtay Xalıq Respublikası ekinshi orınğa túsiwi esabınan, Türkiya eksporttağı úlesi boyınsha jetekshilikti aldı.

Usı jildin yanvar ayında sherik mámleketlerdin tovarlar hám xızmetler eksportı boyınsha geografıyası 2022- jildin sáykes dáwirine salıstırğanda 30 mámleketten 28 mámleketti quradi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASINIŇ TIYKARGI SHERIK MAMLEKETLERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI
(2023- jil yanvar ayi)

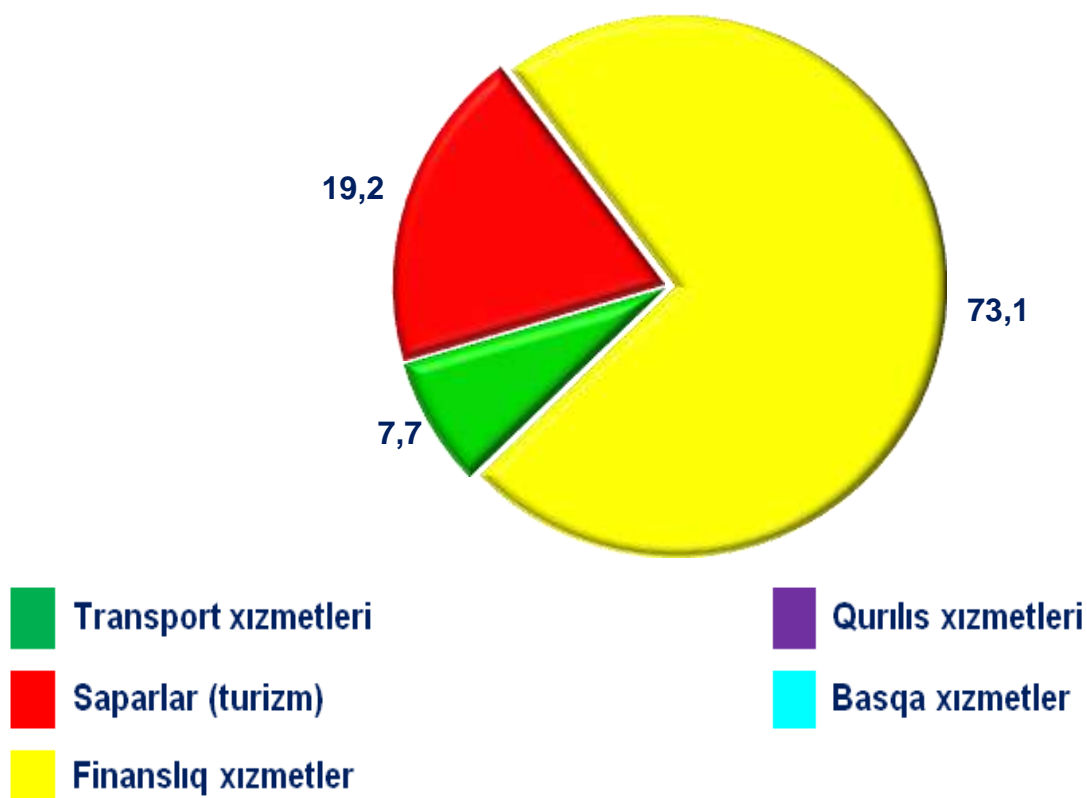
Mámleket ati	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Túrkiya	7723,3	8595,9	115,3	111,3	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	7633,4	4423,0	69,1	57,9	2	2
Qazaqstan	2201,3	1310,7	80,9	59,5	5	3
Latviya	3061,7	1151,9	130,5	37,6	4	4
Rossiya	5409,3	1031,1	80,1	19,1	3	5
Soedinennoe Korolevstvo	1715,0	338,9		19,8	6	6
Niderlandiya		317,2				7
Gruziya	256,1	195,5	170,5	76,3	9	8
Fransiya	208,3	177,2	33,9	85,1	11	9
Litva		145,7				10
Awғанstan	704,2	141,0	301,1	20,0	8	11
Pakistan	10,7	116,9	94,5	1092,9	23	12
Estoniya		115,4				13
Koreya Respublikası	125,3	58,5	124,4	46,7	14	14
Iran	141,4	50,4		35,6	13	15
Tajikistan	103,5	42,4	26,8	40,9	16	16
Misir	21,9	26,4		120,4	21	18
Tayvan	37,5	23,8		63,5	19	19

Usı mámleketlerge eksport qılınıp atırılğan tovarlar quramına tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarğa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler, sanaat tovarları hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı) kiredi.

Xızmetler eksporti kólemi 67,1 mırn AQSh dolların yáki jámi eksport kóleminiń 0,4 % in qurap, 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 0,4 % ke teń ekenlgi gúzetildi. Xızmetler eksporti quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (73,1 %), saparlar (turizm) (19,2 %), transport (7,7 %), úlesine tuwra kelgen.

XİZMETLER EKSPORTI QURAMI
(2023- jil yanvar úlesi, % te)

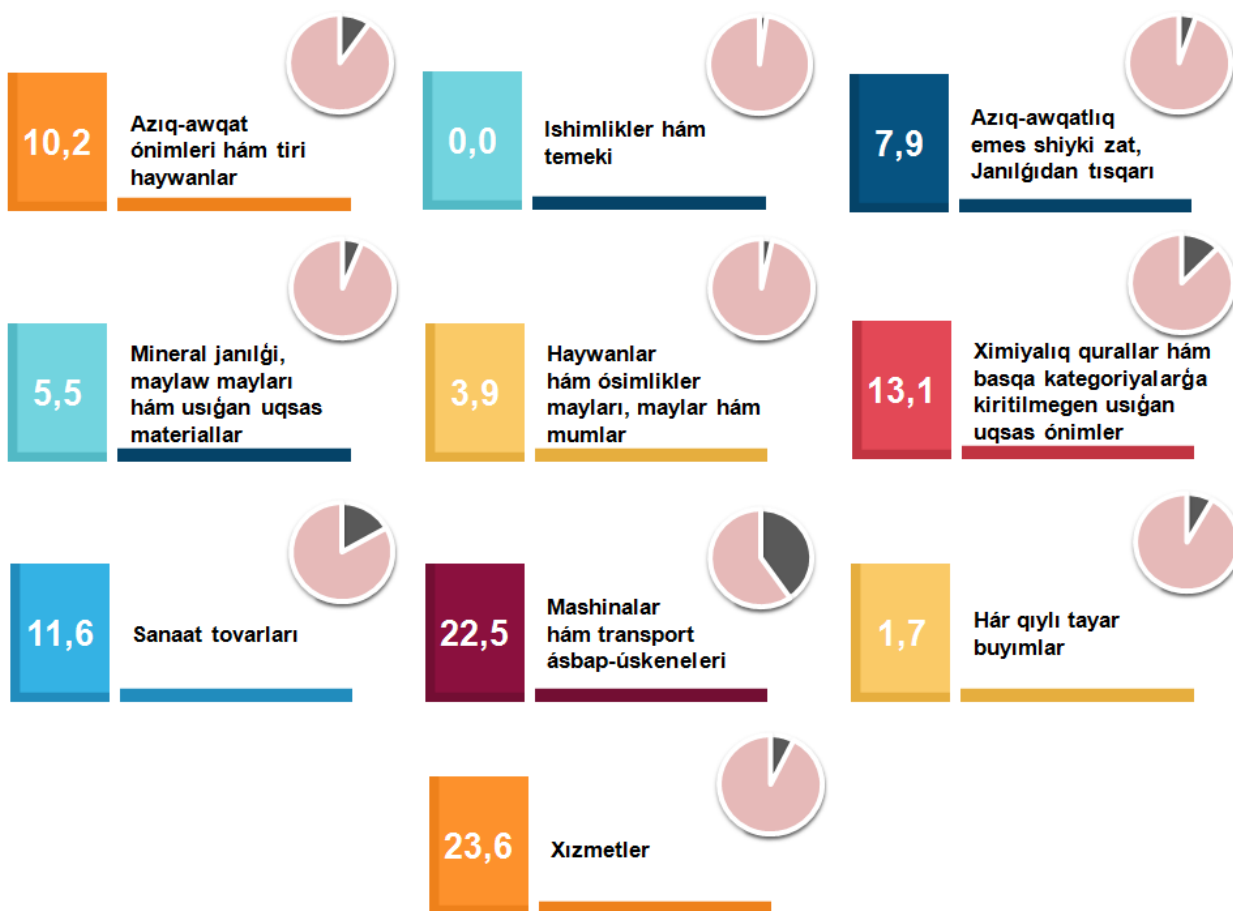
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ IMPORTI
(2023- jil yanvar ayi)

2023- jıldıń yanvar ayında import kólemi 18,6 mln.AQSh dolların hám 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 104,6 % ti quradı.

Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (22,5 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (10,2 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (13,1 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA IMPORT QURAMÍ
(2023- jil yanvar, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2023- jıldıń yanvar ayında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 18,6 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 104,6 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 4,4 mln. AQSh dollarǵa jetti.

Aǵımdaǵı dáwirde import qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetti, 2022- jıldıń yanvar ayı 2023- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı importınıń úlesi 5,8 % ten 7,9 % ke ósti, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri 33,6 % ten 22,6 % ke, hár qıylı tayar buyımlar úlesi bolsa 1,0 % ten 1,7 % ke ósti.

IMPORT QURAMI DINAMIKASI
(2023- jil yanvar úlesi, % te)

XSSK qurami	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi import	100,0	100,0	100,0
sonıń ishinde:			
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	11,1	16,2	10,2
Ishimlikler hám temeki			
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	5,0	5,8	7,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	4,8	5,4	5,5
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	3,7	1,6	3,9
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵar uqsas ónimler	12,1	17,5	13,1
Sanaat tovarları	6,7	13,0	11,6
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	53,0	33,6	22,5
Hár qıylı tayar buyımlar	1,7	1,0	1,7
Xızmetler	1,9	5,9	23,6

Xızmetler importınıń analizi sonı kórsetti, 2022- jıldıń yanvar aylarında 2023- jıldıń yanvar ayına salıstırǵanda jámi importtaǵı úlesi 5,9 % ten 23,7 % ti quradi.

AYIRIM IMPORT TOVARLARI
(2023- jil yanvar, miñ AQSH. doll.)

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ÓNIMLER QURAMI
(2023- jil yanvar)

Ónim atı	Miñ AQSh dollari	Ózgeriw pátleri, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlangan ónimler	1545,6	71,0
Tiri haywanlar	46,3	12,3
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlangan ónimler	140,1	119,7
Palız hám miyweler	19,6	15,3
Gósh hám gósh ónimleri	61,5	754,9
Qumsheker hám bal		
Sút ónimleri hám qus máyekleri		
Balıq (teñiz sút emiziwshileri bolmağan), qısqıshbaqasimanlar, mollyuskalar hám suwda júziwshi omırtqasızlar hám olardan tayarlangan yarım tayar ónimler	29,7	
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar	18,6	49,7
Haywanlar ushin korm	41,1	
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
Probka hám aqash-taxtalar	1390,5	140,0

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI STATISTIKA BASQARMASI

Tabiiy kawshik bólekleri	65,6	220,1
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları		
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat		
Toqımashılıq ónimler		
Qaғaz hám makulatura		
Mayli tuximlar hám mayli miyweler	4,9	
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	1006,9	111,9
Kómir, koks hám briketler	13,2	23,7
Tábiyiy yaki jasalma gaz		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları		
Haywan hám ósimlik mayları	725,2	259,5
Haywanlar mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	67,9	26,8
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar		
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	1374,0	87,9
Organikalıq ximiya zatları	582,2	49,6
Birlemshi formada bolmaǵan plastmassalar		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	64,1	504,7
Éfir mayları, rezinoıdler jáne parfyumeriya; dáretxana quralları		
Tóginler		
Medsina hám farmaceutika	343,8	387,0
Sanaat tovarları		
Shoyın hám polat	13,7	3,2
Rezina buyımları	43,4	107,9
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	56,7	84,7
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler		
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler		
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqarı)	2037,8	120,4
Qaғaz, karton hám qaғaz massası, qaғaz yaki kartonnan tayarlanǵan buyımlar		
Basqa turdegi metal bolmaǵan mineral buyımlar	5,4	6,7
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI STATISTIKA BASQARMASI

Energiya generatori mashinaları hám ásbap-úskeneler	6,9	195,8
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	3671,6	91,3
Sanaat ushın arnawlı bolmağan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	141,4	12,7
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	193,5	112,1
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskeneleri	0,1	
Metallardı qayta islew mashinaları	17,4	
Kanselyariya mashinaları hám maǵlıwmatlardı avtomatikalıq ráwishte qayta islew ushın ásbap-úskeneler		
Avtomobiller	154,1	23,4
Basqa transport buyımları		
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	1,7	16,3
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	274,3	354,9
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizaciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám buyımlar úskeneleri	28,0	33,7
Ayaq-kiyim		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları		
Mebel hám onıń bólekleri, jataqjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	6,8	56,8
Fotografiyalıq apparatura, úskene, isletiletuǵın materiallar hám optikalıq buyımlar, basqa jerde klassifikaciyanbaǵan; saatlar		
Xızmetler		
Basqa is boyınsha xızmetler	764,2	89,1
Transport xızmetleri	30,6	
Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri	3407,5	
Finanslıq xızmetler	195,0	105,4
Telekommunikatsiya, kompyuter hám axborat xızmetleri		

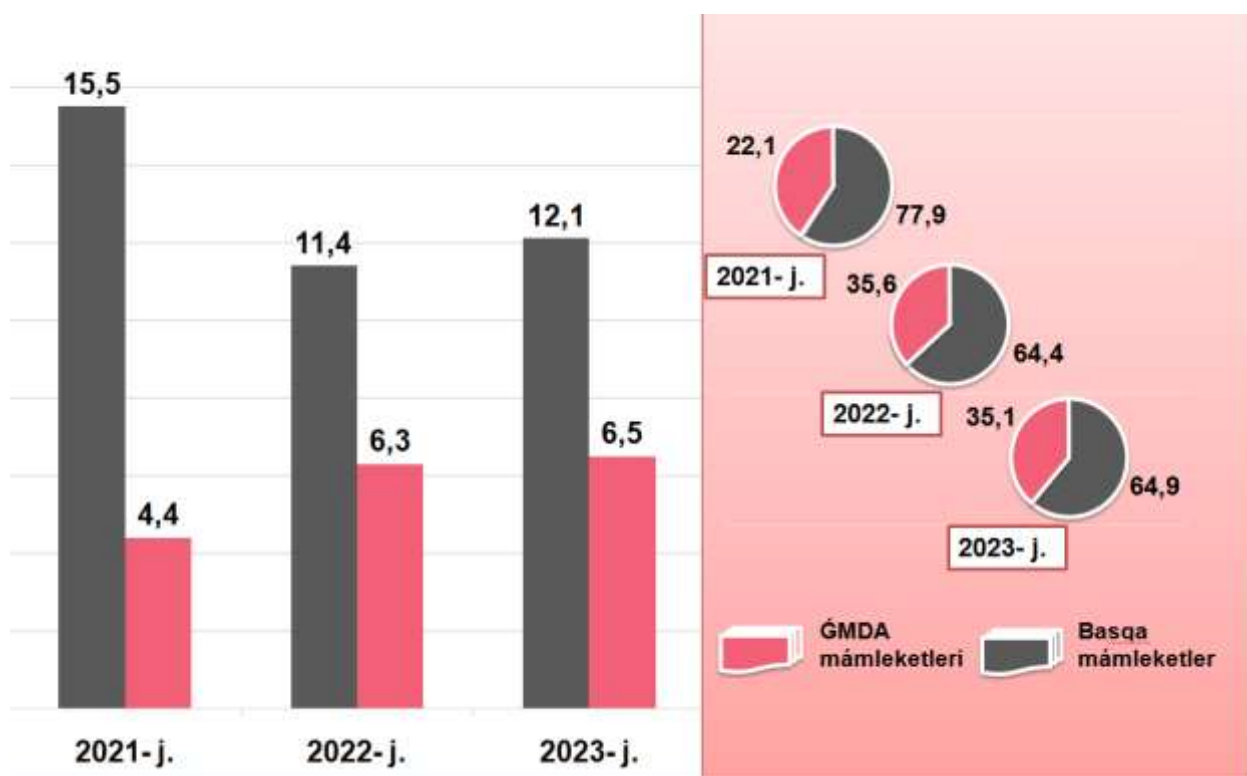
Hár qıylı tayar buyımlar importı kólemleriniń kemeyiwine arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları (56,8 % ke páseygen), bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám

bekkemlew maslamaları (33,7 % ke páseygen) importınıń kemeyiwine tásir qılǵan.

Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar importınıń kemeyiwine bolsa, Tiri haywanlar (12,3 % ke páseygen) importınıń kemeygenligi tikkeley tásir etken.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI
(yanvar, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Esabat dáwiri juwmaqlarına kóre, import boyınsha sherik mámleketler arasında Shveciya ulıwma import kóleminde 18,2 % úlesi menen Rossiya Federatciyası (17,7 %) artta qaldırǵan halda birinshi orındı iyeledi.

2023- jıldıń yanvar ayı juwmaǵı boyınsha Qaraqalpaqstan Respublikası tárepinen 27 mámleket penen tovarlar hám xızmetler importı ámelge asırıldı.

TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTINDAǴI JIGIRMA IRI
SHERIK MÁMLEKETLER
(yanvar)

Mámleket atı	mıń AQSH dolları		ósım pátı, % te		ornı	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Shveciya	-	3383,3	-	-	-	1
Rossiya Federatciyası	3391,1	3288,8	125,4	97,0	2	2
Qıtay Xalıq Respublikası	5423,2	2539,8	284,5	46,8	1	3
Koreya Respublikası	2366,5	2106,2	146,4	89,0	4	4
Qazaqstan	2487,4	2055,2	236,6	82,6	3	5
Germaniya	165,8	1715,5	11,6	1034,9	14	6
Belarus	8,1	1003,3	12,9	12315,6	24	7
Qatar		537,3				8
Shvesariya		414,5				9
BAÁ	439,0	304,1	87,7	69,3	6	10
Niderlandiya	350,4	241,4	384,3	68,9	8	11
Túrkiya	949,5	176,4	88,2	18,6	5	12
Slovakiya		172,2				13
Litva	92,2	133,0	71,2	144,2	16	14
AQSH	0,6	115,0	1,5	18138,8	27	15
Turkmenistan	355,3	110,9	213,6	31,2	7	16
Mongoliya		61,5				17
Bolgariya	55,7	59,4	14,1	106,7	18	18
Hindiston	4,2	41,3	41,1	995,4	25	19
Eron	281,6	32,9	634,9	11,7	10	20

Sonı aytıw kerek, Shveciya, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federatciyası, Qazaqstan, Shvesariya, Koreya Respublikası, hám Túrkiya sıyaqlı mámleketler Qaraqalpaqstan Respublikasına tovar hám xızmetler importındaǵı iri sherik mámleketlerdiń birinshi jigirmalıǵına kirdi.

Jeti iri sherik mámleketler (Shveciya, Rossiya Federaciyası, Qıtay Xalıq Respublikası, Koreya Respublikası, Qazaqstan, Germaniya, Belarus Respublikası) jámi importtıń 86,6 % úlesin quradı, bul 16,1 mln. AQSh dolların quradı.

RESPUBLIKA IMPORTINDA TIYKARǒI
SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESİ
(2023- jil yanvar, % te)

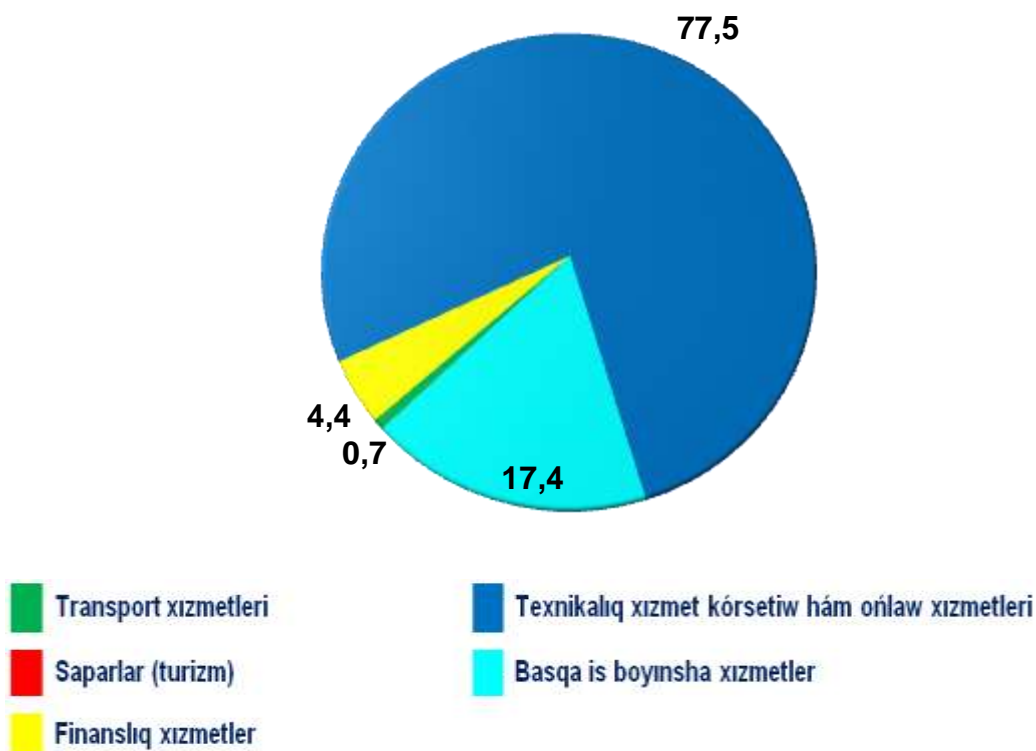

Respublikadaǵı investiciyalıq ortalıqtıń jaqsılanǵanı sayın hám usı salada ámelge asırılǵan reformalar nátiyjesinde mashina hám úskenerler, sonday-aq, olardıń bólekleri importtıń ósiwi tábiǵiy. Sonday qılıp, Shveciya, Qıtay Xalıq

Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası tárepinen kiritilgen úlken kólemdegi investiciyalar nátiyjesinde, ónimler importı kóleminde usı mámleketlerdiń joqarı úlesi saqlanıp qalmaқта.

XİZMETLER IMPORTI QURAMI
(2023- jil yanvar ayi, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar ayı juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 4 397,3 mıń AQSh dolların yaqı jámi import kóleminiń 421,7 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 17,8 % ke kóbeydi. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikalıq xızmet kórsetiw hám onlaw xızmetleri (77,5 %), basqa is boyınsha xızmetler (17,4 %) den ibárat boldı. Sonday-aq, finanslıq xızmetler (4,4 %) hám transport xızmetleri (0,7 %) ti quradı.

Sırtqı ekonomikalıq baylanıslar hám sawda statistikasınıń bólimi
Tel.: (61) 224-92-06.